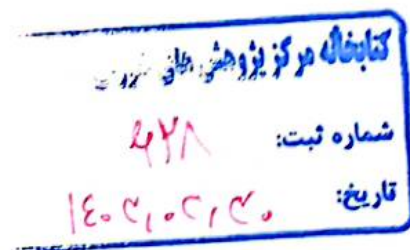

میرشدانه	خدابنده‌لو، زهره، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	گونه‌شناسی مسکن روستایی استان زنجان / زهره خدابنده‌لو و مزگان طاهری تفتی
مشخصات نشر	تهران: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۲۷۰ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۸۱۷۸-۳-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	واژه‌نامه
موضوع	مسکن روستایی - ایران - زنجان (استان)
موضوع	Housing, Rural - Iran - Zanjan (province)
شماره افزوده	طاهری تفتی، مزگان، ۱۳۵۴ -
شماره افزوده	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۶ خ ۴ الف / ۵۶۶ NA۷۵۶۶
رده بندی دیویی	۷۱۱/۵۸۰۹۵۵۳۴
شماره کتابشناسی ملی	۵۰۲۴۲۸۹

گونه‌شناسی مسکن روستایی استان زنجان

تألیف: مهندس زهره خدابنده‌لو
 دکتر مزگان طاهری تفتی - عضو هیات‌علمی دانشگاه شهرسازی دانشگاه تهران

ناشر: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

مدیر فنی و هنری: مهندس علی اعرابی
 ویراستار ادبی: خانم نیاز اسماعیل‌پور

طراح جلد: خانم فهیمه اکبری - عکاس: فرزاد سبزواری: عکس از روستای قلعه

لینوگرافی، چاپ و صحافی: انتشارات پلیکان

چاپ اول: بهار ۱۳۹۷
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 بهاء: ۴۰۰.۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، خیابان دکتر فاطمی، شماره ۲۷۱، صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۹۱۳،
 تلفن: ۸۸۹۸۴۴۷۷، دورنگار: ۸۸۹۸۴۵۳۷

نشانی سایت: www.Bonyadmaskan.ir

لطفاً کلیه انتقادات و پیشنهادات و نقطه‌نظرات اصلاحی خود را به نشانی Publish@bonyadmaskan.ir با ذکر نام کتاب و شماره صفحه ارسال نمایید.
 تمامی حقوق مربوط به این کتاب محفوظ و متعلق به بنیاد مسکن انقلاب اسلامی می‌باشد.

فصل ۱- مبانی نظری و روش تحقیق

۱۱.....	مبانی نظری.....
۱۴.....	چالش‌های نظری.....
۱۶.....	پیشینه‌ی پژوهش.....
۱۸.....	ساختار پژوهش.....
۲۰.....	روش تحقیق.....
۲۰.....	پهنه‌بندی استان از نظر جغرافیای طبیعی و انسانی.....
۲۳.....	انتخاب جامعه‌ی نمونه.....
۲۴.....	جمع‌آوری داده‌ها.....
۳۰.....	تجزیه و تحلیل داده‌ها.....

فصل ۲- شناخت ویژگی‌های استان

۳۳.....	جغرافیای طبیعی استان.....
۳۳.....	تقسیمات سیاسی و اداری استان.....
۳۴.....	ناهمواری‌های استان.....
۳۷.....	اقلیم استان.....
۳۸.....	پوشش گیاهی.....
۴۰.....	جغرافیای انسانی استان.....
۴۰.....	ویژگی‌های جمعیتی استان.....
۴۳.....	مهاجرت در استان.....
۴۵.....	خصوصیات نژادی، گویش و مذهب.....
۴۶.....	آداب و رسوم.....
۴۷.....	جغرافیای اقتصادی استان.....
۴۹.....	منابع طبیعی، آبخیزداری و صنایع.....
۵۲.....	وضعیت راه‌های استان.....
۵۳.....	آبادی‌های استان.....
۵۴.....	مسکن در استان.....
۵۵.....	معرفی انواع گونه‌های مسکن استان.....

فصل ۳ - بازشناسی بافت و نمونه‌های مسکن روستایی

پهنه‌ی الف - جلگه، اقلیم نیمه‌سرد مرطوب طارم .....

پهنه‌ی ب - کوهستانی اقلیم فراسرد .....

پهنه‌ی ج - دشت، اقلیم نیمه‌خشک سرد .....

فصل ۴ - بررسی و تحلیل بافت و مسکن

بررسی و تحلیل بافت .....

عوامل موثر بر مکان‌گزینی و سازمان فضایی روستاها .....

سازمان فضایی و کالبدی روستاها .....

ساختار ارتباطی .....

مسکن و اجزای معماری .....

نظام قطعه‌بندی زمین .....

شناخت فضاهای خانه بر اساس عملکرد .....

شناخت عرصه‌های فضایی خانه .....

استقرار و جهت‌گیری عرصه‌ها .....

ارتباط عرصه‌های مسکونی و دامی .....

فضاها و عملکرد آنها .....

تعیین الگوی فضایی مسکن .....

ملاحظات اقلیمی .....

زیبایی‌شناسی در معماری روستایی .....

فصل ۵ - توصیه‌ها و معیارهای طراحی

نظام قطعه‌بندی زمین .....

ترکیب فضای پر و خالی .....

استقرار عرصه‌ها .....

سامان‌دهی فضاها در عرصه‌ها .....

فضاهای مختلف عرصه‌های خانه .....

توصیه‌های خاص پهنه‌ها بر اساس ملاحظات اقلیمی و مبحث انرژی .....

فهرست منابع

طی چند دهه اخیر به منظور رشد و توسعه مناطق روستایی و ارتقا کیفیت محیط کالبدی روستاها اقدامات گسترده‌ای توسط دولت‌ها به عمل آمده است که از جمله آنها می‌توان به تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی، طرح‌های «احیاء بافت باارزش» و «بهسازی و نوسازی مسکن روستایی» اشاره کرد.

هر نوع تلاشی در این زمینه زمانی فرین به موفقیت خواهد بود که واقعیات موجود، نیازهای جامعه روستایی، ارزش‌ها و خصیلت‌های زندگی اجتماعی و اقتصادی و ویژگی‌های معماری آنها به صورت مناسب در سیاست‌ها و نظام برنامه‌ریزی و طراحی بازخورد پیدا نماید و در آن ملحوظ شود. برای رسیدن به چنین مقصودی شناخت قانونمندی‌های مؤثر در شکل‌گیری مسکن، بافت و ارزش‌های پایدار معماری روستایی شامل ابعاد زیبایی‌شناختی، تناسبات، ویژگی‌های اقلیمی، ویژگی‌های محیط‌زیستی، ویژگی‌های ساخت و مصالح و مانند آن ضرورت می‌یابد.

با عنایت به موارد فوق و همچنین فقدان منابع کافی در حوزه مطالعات روستایی، معاونت امور بازسازی و مسکن روستایی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی اقدام به تهیه و گردآوری مجموعه‌ای از طرح‌های پژوهشی با موضوع «گونه‌شناسی مسکن روستایی» در استان‌های مختلف کشور نمود. کتاب حاضر حاصل یافته‌های طرح گونه‌شناسی استان زنجان است که توسط جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران به انجام رسیده است.

امید است انتشار این کتاب گامی رو به جلو در زمینه شناخت ویژگی‌های مسکن روستایی استان زنجان گردد و زمینه طراحی مسکن منطبق بر هویت معماری روستایی استان را فراهم نماید. در انتها لازم می‌دانم از جناب آقای دکتر سید امیرحسین گرگانی، مدیرکل دفتر مطالعات و تحقیقات مسکن روستایی، پژوهشکده مطالعات توسعه جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران و مولفان محترم کتاب جناب آقای مهندس سعید امینیان و سرکار خانم دکتر صدیقه روحانی و همچنین جناب آقای رضایی، مدیرکل محترم روابط عمومی و همکاران محترم دفتر مطالعات و تحقیقات مسکن روستایی که در فرآیند تدوین و چاپ این کتاب همراهی نموده‌اند قدردانی و تشکر نمایم.

شایان ذکر است که این معاونت، در راستای نشر نتایج طرح‌های پژوهشی پذیرای پیشنهادها و نظرات صاحب‌نظران و اساتید محترم برای کامل‌تر شدن این کتاب و مجموعه مطالعات گونه‌شناسی مسکن روستایی خواهد بود.

عزیزاله مهدیان

معاون امور بازسازی و مسکن روستایی

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی